

Deres Ref.

Vår ref. (Bes oppgitt ved svar)

Dato:
21.04.15

**PRIS FOR VELDREVET GÅRDSBRUK 2014 ER TILDELT FURUHEIM GÅRD
v/TRINE, MORTEN OG OLE MARTIN BOLSTAD, SUSENDAL, 8690
HATTFJELLDAL.**

Statutter for utdeling av vandrepokal for veldrevet gårdsbruk.

Vedtatt av styret i Nordland landbrukssekskap på møte den 26. april 2012.

Kandidaten skal være en god ambassadør for landbruksnæringa.
Som kandidat kan være enkeltbruker, brukerfamilie eller fellestiltak.

Følgende kriterier skal vektlegges ved valg av kandidat:

- Kandidaten skal være utadrettet og ha en positiv holdning til yrket.
- Gården skal være et positivt element i kulturlandskapet.
- Det stilles krav om total kvalitet i produksjonen. Total kvalitet omfatter blant annet etikk, jord- og plantekultur, dyrestell, produktkvalitet og at produksjonsfaktorene er tilpasset hverandre.
- Gården skal ha en sunn økonomi og en fornuftig utnyttning av ressursgrunnlaget.

Vandrepokalen for 2014 er tildelt Furuheim gård, Susendal, 8690 Hattfjelldal.

Kandidaten er foreslått av Hattfjelldal Bonde- og Småbrukarlag og Hattfjelldal kommune. De skriver bl.a. følgende:

Hattfjelldal Bonde- og Småbrukarlag: *Gården har allsidig drift med melk og kjøttproduksjon, grønn omsorg og turisme. Gården er ikke stor etter dagens målestokk, men har utnyttet mulighetene for arbeid og inntekt på en forbilledlig måte. De har nå en ny driftsbygning for storfe, og de har mye husrom for overnatting og servering. Stort nytt redskapshus. Gården oser av godt vedlikehold, orden, kvalitet og faglig god drift.*

Ole Martin, som nå har hovedansvaret for husdyrstyret, er svært opptatt av dyrevelferd. Han har også en spesiell interesse for gamle husdyrtyper.

Det er lagt stor vekt på rydding og stell av utmarka rundt gården som brukes til beiter slik at du nesten har følelsen av å være i en park når du kommer til gårds på rette tiden av året.

Familien er utadvendt og aktiv i bygda. Mange gjester har vært på Furuheim og fått lært en del om landbruk. Slik de driver på Furuheim er de aktive markedsførere for familielandbruket vårt overfor mennesker både fra inn- og utland.

Adresse:	Telefon	E-post	Kontonummer
Statens hus Moloveien 10 8002 Bodø	75 54 78 48	fmnojko@fylkesmannen.no	1503 46 01523

Gården er med i «Fjellfolket Helgeland» som er et nettverk av småskalaprodusenter av mat og opplevelser, og de bruker for en stor del råvarer fra Fjellfolket i serveringa på gården. De har også vært aktive i oppbygging av Fjellfolket som merkevare.

Gården har hatt et stort prosjekt med flytting av et gammelt tømmerhus, og oppgradert dette slik at det nå rommer både leilighet for Ole Martin og utleierom.

Mange barn og unge har fått gode og trygge opplevelser gjennom gården sitt engasjement i grønn omsorg.

Det som framstår som det viktigste argument for at Furuheim bør få denne prisen er helheten. For en utenforstående er det vanskelig å oppdage noe på dette gårdsbruket som er nedprioritert eller forsømt.

Hattfjelldal kommune: Hattfjelldal kommune stiller seg herved bak Hattfjelldal Bonde- og Småbrukarlag sitt forslag til kandidat til prisen «Veldrevet gårdsbruk». Kommunen vurderer at Furuheim Gård i Hattfjelldal er absolutt verdig en slik pris. De har utnyttet mulighetene for arbeid og inntekt på en svært god måte og gården bærer preg av godt vedlikehold, kvalitet, orden, godt dyrehold og faglig god drift. De er også aktive markedsførere for familiebruket både i inn- og utland.

Utvalget som har vurdert innkomne forslag vil spesielt nevne følgende argumenter:

- Ekteparet Trine og Morten Bolstad er 50 og 53 år. De har 4 voksne barn som har deltatt mye i gårdsdrifta opp gjennom årene. Sønnen Ole Martin er 29 år og driver nå mønsterbruket Furuheim gård sammen med sine foreldre i Susendal i Hattfjelldal kommune. Ole Martin har hovedansvar for fjøsstellet og foreldrene for Inn på Tunet, gårdsturisme og skog. I tillegg har Morten 80 % stilling på ei bygdesag i Susendal.

- Gården er Mortens hjemplass mens Trine opprinnelig er fra Vefsn. Trine og Morten overtok bruket i 1983. Da var det ikke dyr på gården. Kalver ble kjøpt inn i 1983. De starta å levere melk i 1985. Gården er på totalt 710 dekar. I 1983 var det 80 dekar dyrka mark. De har dyrka ca. 70 dekar. I dag har de 150 dekar eget areal og leier 40 dekar på nabogården slik at de totalt driver 190 dekar fulldyrka jord, 16 dekar innmarksbeite og ca. 500 dekar skog. De produserer ved for salg i småsekker og sager selv tømmer til eget bruk. De har stort fokus på kulturlandskap ved hogst, rydding og beiting.

- Da de overtok i 1983 var det en gammel fjøs som de har restaurert jevnlig uten fullgodt resultat. I 1986 bygde de nytt gjødsellager. På 1980-tallet hadde de ca. 12 årskyr og påsett. Nytt båsfjøs ble bygd i 2013-14 med stor egeninnsats og mye hjelp av venner. I fjøset er det 15 vanlige båser mens ungdyr går i løsdrift med egen liggeavdeling. Utbygginga ble finansiert gjennom Innovasjon Norge. Brukerne tok utgangspunkt i grasarealet/tilgjengelig grøvfôr og det ble laga en driftsplan. Nå har de 16 årskyr med fullt påsett til kjøttproduksjon og melkekvote på 85 tonn. Ved finansieringa tok Innovasjon Norge hensyn til den totale drifta på bruket, både jordbruk, Inn på Tunet og gårdsturisme. Ellers hadde de neppe fått finansiering. I tillegg til NRF-kyr har de bevaringsverdige storferaser som Sidet Trønder- og Nordlandsfe, Vestlandsk fjordfe og Østlandsk raukolle. Driftsplanen legger opp til 50 % NRF og 50 % kyr av de andre rasene.

- De har levert elitemelk i mange år og fått 20-års plakett fra Tine. Innmarksbeitet brukes til kyr og ungfø. Dyra beiter mye i utmarka som er opparbeida til godt beite over mange år. De rydder noe utmarksbeite nært gården hvert år og har leiebeiting med værere fra sauebønder i bygda. Kviger og ungdyr går i utmarka hele sommeren. I tillegg brukes utmarka også til kyr. Alle okser kastreres og beiter i utmarka. De slipper dyra tidlig på beite om våren, evt. med litt tilleggsfôring i starten. Noen av kyrne, f.eks. de med høyt celletall, blir brukt som ammekyr ei stund. Kyrne er ute og lufter seg stort sett hver dag. Det er konsentrert kalving på

Adresse:	Telefon	E-post	Kontonummer
Statens hus Moloveien 10 8002 Bodø	75 54 78 48	fmnojko@fylkesmannen.no	1503 46 01523

ettersommeren for å ha bedre tid til å drive med turisme, Inn på tunet og slåttonn om sommeren i tillegg til å kunne ta litt ferie.

De bruker minimalt med kraftfôr og kun til kyrne. Grovfôret er godt og kraftfôrforbruket til kyrne er på 8-10 f.e. pr. 100 kg EKM mot normalt over 30 f.e. i distriktet. Fôningsdyr, kalver og kviger klarer seg uten kraftfôr. Andelen egenprodusert fôr fra innmark og beite er høyt.

- Gården er oppdatert jevnlig med diverse investeringer: Restaurert hengebru (kulturminne) i 2003, bygget gårdsverksted og garasje i 2004, flyttet tømmerhus fra Trines hjemgård til Furuheim i 2007-2011, satt i stand hus til gårdsturisme og Inn på tunet og bygd ny driftsbygning i 2013-2014.

- Innovasjon Norge har vært med og finansiert tilleggsnæringer på gården hele tida. På 1990-tallet ble det endringer i landbruket og inntekta fra vanlig gårdsdrift gikk ned. De så da på ressursene på gården og hvilke tilleggsnæringer som var mulig. De prøvde med overnatting først og laga litt mat til gjestene. Etter hvert satsa de også på servering og har bevilling med alle rettigheter. Gårdsturisme består av overnatting, servering, guiding og kulturformidling. Det er utleie av rom i to hus på gården.

Inn på tunet utvikla seg på samme måten ved at de starta i det små. I dag har de ca. 200 overnattinger knytta til Inn på tunet. Annen hver helg har de barn og ungdommer på avlastning. I tillegg har de folk på gårdsferie. Det offentlige v/barnevern og sosialtjenesten er stort sett kunder i Inn på tunet.

De ble tildelt Nordland fylkes Bygdeutviklingspris i 2006.

- Brukerne engasjerer seg i samfunnet utenom gården. Trine har vært leder i Hattfjelldal Bonde- og Småbrukarlag, leder i Fjellfolket Helgeland, leder i Susendal bygdelag som er knutepunkt mellom bygda og kommunen og hun er generelt engasjert i bygdeutvikling. Morten har hatt flere verv i Hattfjelldal Bonde- og Småbrukarlag og i Hattfjelldal skogeierlag, aktiv i Fjellfolket Helgeland, vært leder i Hattfjelldal SV, medlem i hovedutvalg for natur, næring og miljø i Hattfjelldal og i styringsgruppa for bygdeutviklingsprogram i Susendal. Han har også hatt verv i det lokale Norturautvalg.

Ole Martin har vært i styret i Hattfjelldal Bonde- og Småbrukarlag.

Alle tre har vært engasjert i 4H, som medlemmer og gjennom styreverv. Morten og Ole Martin i Susna 4H, Trine i Grei 4H.

- Brukerne har bygd for neste generasjon siden sønnen er så interessert. Han har hatt mest ansvar for planlegging av fjøsutbygginga. Det kan være utfordringer med at to generasjoner driver sammen, men det har også sine fordeler. De avløser hverandre i drifta ved behov og blir mindre sårbar f.eks. ved sykdom. Det er viktig å diskutere drifta når to generasjoner deltar for å unngå konflikter. De har ansvar for forskjellige deler av drifta ut fra interesse og kompetanse.

- De trives godt som bønder med den drifta de har og å bo på gården. De ser fortsatt på muligheter for forbedringer og nye prosjekter. Susendal er ei aktiv bygd. Mange satser på landbruket og flere har hatt generasjonsskifter og utbygginger. Unge bønder overtar og dette er stimulerende.

- Drifta, engasjementet og arbeidsinnsatsen holder meget høyt nivå. Brukerne utnytter gårdens ressurser svært godt både til tradisjonelt landbruk og til tilleggsnæring som er en viktig del av inntekta. De er gode forbilder for andre, og brukerne er verdige prisvinnere.

Adresse:	Telefon	E-post	Kontonummer
Statens hus Moloveien 10 8002 Bodø	75 54 78 48	fmnojko@fylkesmannen.no	1503 46 01523